

Prestatiecontracten kunnen eindgebruikers WKO-systemen meer rust geven

In de wereld van de WKO-systemen zijn prestatiecontracten in opkomst. Goed nieuws voor de sector, want het komt nog te vaak voor dat extra kosten voor het verbeteren van installaties uiteindelijk bij de gebouweigenaren komen te liggen. Als er tenminste vooraf geen prestatieafspraken zijn vastgelegd. Vanwege het belang van deze contracten, koos Gebruikersplatform Bodemenergie een passend thema voor zijn jaarlijkse symposium: 'Meer garanties op betere prestaties van bodemenergiesystemen'.

'Als consument krijg je bij veel aankopen de belofte 'niet goed, geld terug'. Zo kreeg ik laatst mijn geld terug toen ik een verkeerde pizza thuisbezorgd kreeg', zegt dagvoorzitter Sonja Kooiman, adviseur bodem- en waterbeheer bij Ambient, een adviesbureau voor de publieke sector op dit gebied. 'Voor bodemenergie is zo'n belofte veel minder gewoon,' vervolgt ze. 'Er is nog veel onduidelijkheid wie wanneer verantwoordelijk is.' Reden te meer om dit eens bespreekbaar te maken, tijdens het symposium in het hoofdkantoor van verzekeraar a.s.r.. Op donderdag 24 november zijn daar circa 50 mensen bijeengekomen om van diverse sprekers te horen hoe de risico's van WKO-systemen beter en rechtvaardiger te verdelen zijn over de betrokken marktpartijen.

Vlees in de kuip

Om te beginnen laat Kooiman alle aanwezigen inloggen in Kahoot!, een webtool waarmee snel en op een speelse wijze via een quiz een peiling kan worden gehouden. De aanwezigen krijgen tien vragen om ruwweg te peilen 'welk vlees er in de kuip' zit. Zo komt onder meer de vraag 'Heeft u ervaring met prestatiecontracten?' langs. Daarop antwoordt de helft 'ja': de aanwezigen vormen dus een goede mix tussen ervaringsdeskundigen en belangstellenden in deze vorm van contracten.

Betrokken opdrachtgever

Adri Meijdam van gastheer a.s.r. vertelt over hun ervaringen na één jaar bodemenergie. Het WKO-

systeem van a.s.r. lag aan de basis van een omvangrijke renovatie, waarbij het pand van een energielabel G naar een energielabel A is gegaan. Meijdam bespreekt in zijn presentatie onder meer het FOME-BES (Fibre-Optic Monitoring) onderzoek, waarbij zij met een glasvezelkabel metingen uitvoeren rond hun zes koude en zes warme bronnen. Die metingen tonen bijvoorbeeld aan dat de bronnen veel minder naar de omgeving uitdijen dan men zou verwachten. Afsluitend poneert Meijdam twee stellingen. Vooral zijn stelling 'Sluit een prestatiecontract betrokkenheid van de opdrachtgever uit?' levert genoeg stof voor discussie op. Het publiek komt uiteindelijk tot de consensus dat het antwoord 'nee' is. Zo moet een opdrachtgever het wel weten als de KPI's afwijken van wat is afgesproken.

Verdubbeling prestatiecontracten

Selina Roskam van RVO legt vervolgens uit dat WKO's en energieprestatiecontracten een goed huwelijk vormen. Volgens haar is het daardoor ook mogelijk om meer rendement uit een WKO te krijgen. Ze bespreekt onder meer de verschillende varianten (zo zijn er prestatiecontracten voor bijvoorbeeld alleen de verlichting of voor alle techniek in het gehele gebouw) en ze noemt cijfers over de groei van prestatiecontracten (in de private sector is het gebruik ervan verdubbeld sinds 2011, in de publieke sector zelfs meer dan verdubbeld).

No cure no pay

Theo Peters, WKO-beheerder van Achmea, en zijn technisch dienstverlener Jon van Hilten van Croonwolter&dros presenteren daarna samen het prestatiecontract dat zij met elkaar hebben afgesloten voor een campus in Apeldoorn. Het contract is gebaseerd op no cure no pay, Croonwolter&dros biedt Achmea één vast aanspreekpunt, regelt de vergunningen en controleert het systeem op afstand en indien nodig uiteraard ook fysiek. Hun, enigszins provocerende stelling 'Een WKO-systeem is te complex, we moeten naar eenvoudiger oplossingen' vindt weinig instemming bij het publiek.

Brug tussen ontwerp en beheer

Rik Molenaar van Techniplan gaat in zijn presentatie in op nieuwe wetgeving en een ISSO-publicatie over prestatiegaranties voor bodemenergiesystemen. Het gaat om ISSO-publicatie 107 die in 2017 verschijnt. De publicatie is geschreven om de kloof te overbruggen tussen het ontwerp, de realisatie en het beheer van klimaatinstallaties. Uit onderzoek van adviesbureau Halmos blijkt namelijk dat meer dan 70 procent van de klimaatinstallaties niet functioneert en presteert zoals beoogd.

Dubbel belang bij hoog rendement

Na de pauze doen ook Edwin Adang, energievoorzieningscoördinator van de Universiteit van Amsterdam, en Martijn Cobelens van Unica hun ervaringen uit de doeken. Tijdens het voortraject voor de bouw van het Sciencepark van de UvA, in 2007, is besloten om de energievoorziening te outsourcen. In die opzet kreeg Unica de verantwoordelijkheid voor het ontwerp, de realisatie, de financiering en de exploitatie van de energiecentrale, en levert warmte en koude aan de UvA. Op haar beurt heeft de UvA de verantwoordelijkheid voor de klimaatinstallaties in de gebouwen bij een andere partij ondergebracht, die met de warmte en koude die Unica levert, moet zorgen voor het comfort in de gebouwen. In de constructie die UvA en Unica hebben afgesproken, is het resultaat van Unica in belangrijke mate afhankelijk van de efficiency waarmee zij van primaire energie en het WKO-systeem de benodigde warmte en koude produceert. Beiden hebben er op deze manier belang bij als de centrale met een hoog rendement draait. Unica krijgt tevens een vergoeding voor de financiering van de centrale, en berekent ook een vastrechtstarief dat bestemd is voor de instandhouding van de centrale. Als derde component is er dan nog de vergoeding voor de hoeveelheid warmte en koude die de UvA jaarlijks afneemt.

Uitreiking WKO Duurzaamheid Award 2016

Aan het einde van de middag is het tijd voor de uitreiking van de WKO Duurzaamheid Award. Die prijs heeft Gebruikersplatform Bodemenergie in 2015 in het leven

techniek, de voordelen en de valkuilen van WKO-systemen overtuigend en enthousiast naar voren te brengen en kennis te delen. Het feit dat hij zijn kennis op méérdere plaatsen in Nederland verspreidt, maakt hem een waar ambassadeur van WKO en duurzaamheid.' Kouwenhoven, die een ingelijste WKO Duurzaamheid Award 2016 en een taart ontvangt, is zichtbaar verheugd met zijn onderscheiding. Hij zal zich blijven inzetten voor promotie en stimulering van bodemenergie bij zijn werkgever, maar ook bij andere partijen in de markt.

Rondleiding en netwerkborrel

Na een rondleiding langs de WKO-installatie in het hoofdkantoor van a.s.r., door Adri Meijdam,

geroepen om een eindgebruiker te huldigen die uitzonderlijke inspanningen levert om zijn systeem te beheren en naar hoge prestaties te leiden. Voor de WKO Duurzaamheid Award 2016 zijn vijf kandidaten genomineerd: Taeke Kuipers van de Hortus Botanicus, Marc Oosterbaan van Baarle Nassau, Björn Kouwenhoven van NS Stations, Jack Suijkerbuijk van het Jeroen Bosch Ziekenhuis en Arjan Westerhoff van Schuberg Philis. De jury bestond dit jaar uit Roger Ravelli (RVO), Wouter Wienk (RVO) en Dick Westgeest. Dick Westgeest, voorzitter van Gebruikersplatform Bodemenergie, deelt de award uit. Hij vertelt dat de jury een lastige keuze had, omdat de kwaliteiten van alle vijf genomineerden dit jaar bijzonder hoog was. Meerdere eindgebruikers blijken echt gepassioneerd met het onderwerp bezig en manifesteren zich als ware ambassadeurs voor deze techniek. De award gaat uiteindelijk naar Björn Kouwenhoven. 'Het lukt Kouwenhoven om van elk WKO-systeem bij NS Stations een succes te maken, vooral door goede monitoring', leest Westgeest uit het juryrapport. 'Daarnaast is hij altijd bereid om de

is er een afsluitende borrel. Daar gaat de discussie over prestatiecontracten nog even door. Ook hebben de aanwezigen alle gelegenheid om Kouwenhoven en de andere genomineerden te feliciteren, maar ook om praktijkervaringen en visitekaartjes uit te wisselen.

